

İSG TÜRKİYE SINAV

ARALIK 2024

DERECE KAMPI DERS NOTLARI

DERECE KAMPI
Başarıya Taşıyan Güç

DERECE KAMPI

Başarıya Taşıyan Güç

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

A sınıfı İGU - MUHAMMED NURULLAH ACAR

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

KONU ANALİZİ YAPALIM ?

Güvenlik iklimiyle ilgili,

- I. Güvenlik kültüründen daha geniş bir alana odaklanır.
- II. Güvenlik kültürüne göre değiştirilmesi daha zordur.
- III. Örgütsel politikalar, yönetim, iş ve çalışma çevresiyle ilgili anlık algılarla ilgilidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Cevap Anahtarı: **B**

ÇIKMIŞ SORU

Geller tarafından geliştirilen Toplam Güvenlik Kültürü Modeli aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkiyi vurgular?

- A) İşçi - işveren - devlet
- B) İnsan - çevre - davranış
- C) Teknoloji - makine - insan
- D) Ergonomi - iş güvenliği - işçi sağlığı
- E) Risk - tehlike – davranış

ÇIKMIŞ SORU

Fleming tarafından geliştirilen Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli'ne göre aşağıdakilerden hangisi güvenliğin, yalnızca teknik ve prosedüre bağlı çözüm ile düzenlemelere uygunluk bakımından tanımlandığı ve anahtar bir iş riski olarak görülmediği aşamayı ifade eder?

- A) Ortaya çıkma
- B) Yönetme
- C) Katılma
- D) İş birliği
- E) Sürekli iyileştirme

ÇIKMIŞ SORU

Aşağıdakilerden hangisi bir güvenlik kültürü modeli değildir?

- A) Olgunlaşma Modeli
- B) Pozitif Güvenlik Kültürü Modeli
- C) Berends'in Güvenlik Kültürü
- D) Toplam Güvenlik Kültürü Modeli
- E) Güvenliğe Yönelik Tutumların Tasarım Modeli

ÇIKMIŞ SORU

Organizasyonda çalışanların maruz kaldığı tehlikelerin minimize edilmesiyle ilgili tecrübeler, normlar, inançlar, roller ve tutumlar olarak tanımlanmaktadır.

Yukarıdaki tanım hangi kuramcıya aittir?

- A) Cooper
- B) Turner
- C) Geller
- D) Berends
- E) Richter

Soru No: 5

Güvenlik kültürüyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Yalnızca yönetim kademesi düzeyinde oluşturulur.
- B) Örgüt üyelerinin iş yerindeki davranışlarını etkiler.
- C) Değişimlere karşı esnektir.
- D) Ödül sistemlerinden bağımsız uygulanır.
- E) Yönetim ve denetim sistemleriyle sınırlıdır.

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 5

Aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürünün tanımıdır?

- A) Çalışanların iş çevrelerine ilişkin paylaştığı bütüncül algıların bir özetidir.
- B) Örgüt üyelerinin, iş güvenliği politikaları hakkında paylaştığı algılamalardır.
- C) İş yerinde iş güvenliği konusunda çalışanların benimsediği inançlar ve algılamalardır.
- D) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konularına yönelik tutumlarının ve algılamalarının nesnel ölçüsüdür.
- E) Örgütlerde çalışanlara öncelik tanıyan tutumlar ve özellikler toplamıdır.

Cevap Anahtarı: E

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ TANIMI:

“Güvenlik kültürü” terimi ilk defa 1986 yılında, Çernobil kazasına ilişkin bir raporda Uluslararası Nükleer Güvenlik Grubu **(INSAG)** **(INSAG-1)** tarafından tanıtılmıştır. İşyerinin her kademesinde görev yapan personelin, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili maruziyet, önleme, korunma gibi konularda sahip olduğu veya geliştirdiği ortak davranış, alışkanlık, görüş ve paylaşımların bütünüdür.

AŞAĞIDAK BOŞLUKLARI DOLDURUN

1-

“Güvenlik kültürü” terimi ilk defa 1986 yılında, Çernobil kazasına ilişkin bir raporda Uluslararası Nükleer Güvenlik Grubu tarafından tanıtılmıştır.

GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN TANIM, HEDEF VE AMAÇLARI

1. Güvenlik kültürü genel olarak, emniyet içinde olma duygusu olarak tanımlanır.
2. Güvenlik kültürü en üst yönetim kademesinden en alttaki çalışana kadar bütün çalışanları kapsar ve taahhüdü gerektirir.
3. Örgütün tüm seviyelerindeki gruplar tarafından paylaşılan değerleri ifade eder.
4. Örgütün tüm seviyelerindeki üyelerin güvenliğe katılımı üzerinde durur.
5. Örgüt üyelerinin işteki davranışlarını etkiler.
6. Yönetim ve denetim sistemleriyle sınırlı değildir.
7. Değişimlere karşı esnek değildir ve örgütlere yerleştirilmesi ve değiştirilmesi bakımından kolay değildir. Değişime karşı dirençlidir.
8. Bir örgütteki informal değil formel güvenlik sorunlarıyla ilgilidir.
9. Genellikle ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ihtimali de yansıtır.

10. Organizasyonda olaylardan, kazalardan ve hatalardan öğrenme ve gelişmeyle ilgili gönüllülüğü yansıtır.
11. Raporlamada bir parametredir ama olmazsa olmaz değildir.
12. Güvenlik kültürü davranış normları oluşturmayı amaçlar.
13. Kaza ve yaralanmayı azaltmayı amaçlar.
14. İşletmede çalışanların kaza ve hastalık konusunda aynı inanç ve fikirlerin paylaşımını sağlamaktır.

AŞAĞIDAKİ BOŞLUKLARI DOLDURUN**1- Güvenlik Kültüründe;**

Raporlamada bir parametredir ama değildir.

Bir örgütteki informal değil güvenlik sorunlarıyla ilgilidir.

Örgütün seviyelerindeki üyelerin güvenliğe katılımı üzerinde durur.

Örgüt üyelerinin işteki etkiler.

Yönetim ve denetim sistemleriyle değildir.

Değişimlere karşı değildir ve örgütlere yerleştirilmesi ve değiştirilmesi bakımından kolay değildir.

Değişime karşı

Güvenlik kültürü normları oluşturmayı amaçlar.

GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN BOYUTLARI

1. Örgütsel Bağlılık
2. Yönetimin Katılımı
3. Çalışanların Yetkilendirilmesi ve Katılımı
4. Ödüllendirme Sistemleri
5. Raporlama Sistemleri

AŞAĞIDAKİ BOŞLUKLARI DOLDURUN

1-

Güvenlik kültürü boyutlarını yazınız...

- Bağlılık
- Katılımı
- Yetkilendirilmesi ve Katılımı
- Sistemleri
- Sistemleri

QUIZ !

1- Raporlama sistemleri, güvenlik kültürü boyutlarından mıdır ?

☐ EVET ☐ HAYIR

2- Çalışanların katılımı, güvenlik kültürü boyutlarından mıdır ?

☐ EVET ☐ HAYIR

3- Sendikal faaliyetler, güvenlik kültürü boyutlarından mıdır ?

☐ EVET ☐ HAYIR

POZİTİF GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Pozitif güvenlik kültürü, **örgüt üyelerinin güvenliğe yönelik olarak paylaştıkları davranış kalıpları, tutumlar, algılar ve değerler seti** olarak ifade edilebilir.

İş sağlığı ve güvenliği, öncelikler arasında kabul edilir. İnsanlar riskler konusundaki doğru algılamaları paylaşır, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin aynı olumlu tutumları benimserler.

Bütün çalışanlar, iş güvenliğine gerçekten inanır ve bu konudaki rolünün ne olduğunu bilir. Denetleyiciler ve yönetim arasında karşılıklı güven vardır. İşletmedeki herkes, işletme dışındaki insanlara, işyerindeki iş güvenliği risklerinden ve iş güvenliğine ilişkin iyileştirmelerden

Çalışanların, herhangi bir suçlama ya da arkadaşları arasında küçük düşürülme korkusu olmadan olayları **rahatça rapor edebildiği** ve iş güvenliğine ilişkin sorunlarını cesurca dile getirebildiği adil bir kültür mevcuttur. Olayları rapor edenler cezalandırılmaz; aksine teşvik edilirler.

Hem yönetim hem denetleyiciler hem de diğer çalışanlar, insanların hata yapabileceğine, iş güvenliğinin öğrenilmesi ve geliştirilmesi için yapılan hataların ve meydana gelen olayların rapor edilmesinin **temel bir gereklilik** olduğuna inanırlar.

Yürütülen çalışmalar sırasında meydana gelen hatalara ilişkin soruşturmalar, sorunun kaynaklarını teşhis etmeye, hataların tekrarlanmasını önlemeye ve bu konuda kime ne görev düştüğünü belirlemeye yöneliktir.

- İş güvenliği, organizasyonun her kademesinde sıkça gündeme gelir ve Yönetim Kurulu'nun haftalık toplantısında gündemin ilk maddesini oluşturur.
- Olumlu güvenlik kültürüne sahip işletmeler “öğrenen örgütler” olma eğilimindedirler. Geçmiş deneyimlerinden dersler çıkarırlar ve gelecekte kendilerine yararlı olmasını sağlamak üzere işletmeleri için gerekli iyileştirmeleri yaparlar.
- Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği eğitimini de içeren yüksek kalitede eğitimler alırlar.

NEGATİF GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Negatif güvenlik kültürü, insanların var olan riskleri “**risk**” olarak görmediği, görse bile önemsemediği, boş verdiği veya riskler karşısında kendine aşırı güven duyduğu bir kültüre karşılık gelir.

İnsanlar “**güvenlik her şeyden önce gelir**” deseler bile iş güvenliği diğer amaçlara feda edilir. Dolayısıyla teori ya da politika, **uygulama** ile bir olmaz.

- Benzer operasyonel hatalar tekrarlanmaya devam eder.
- Personellerin iş güvenliği konusuna ilgileri süreklilik arz etmez.
- Geçmiş olaylardan ders alınmadığı gözlenir.
- Güvenlik durumuna ilişkin söylemler güvende olunduğunu belirtse de çalışanlar her an bir şeyler olacağı inancını taşırlar.
- İş güvenliğinin başkasının sorumluluğunda olduğuna inanılır.
- Yönetim ile denetleyiciler/mühendisler iş güvenliği ile ilgili aynı inançları paylaşmaz ve birbirine zıt davranışlar sergilerler.
-

- Organizasyonun bütününde iş güvenliği tutarlı ve etkili bir şekilde ele alındığı izlenimini vermez.
- Çalışanlarda riskler konusunda aldırmazlık ve önemsemezlik hali mevcuttur.
- Olaylara ilişkin soruşturma süreci, işçiler ile koordinasyon sağlanmadan tasarlanır.
- Operasyonel hata soruşturmalarında işçiler kişisel olarak suçlanır.
- Sürekli suçlayıcı bir kültür etkilidir.
- Kalıcı araştırma uygulamaları ortaya konulamaz.
- İş güvenliği konusunda, çalışanlar kendilerine aşırı güven duyarlar.

GÜVENLİK İKLİMİ

Güvenlik iklimi tam olarak kültürü karşılamaz ancak işyerinde kültür hakkında **bir bilgi kaynağı** olarak **görülebilir**.

“Güvenlik iklimi” ve “güvenlik kültürü” genellikle birbirine karıştırılan ve birbiriyle ilişkili olan kavramlardır. Aslında her ikisi de kendine özgü yapılardır.

Güvenlik kültürü, **bütünü** yansıttığı için güvenlik ikliminden daha **geniştir**.

Güvenlik iklimi sadece **bireylerin güvenlik algılarını** ve güvenliğe yönelik tutumlarını ifade etmektedir.

- ❖ Güvenlik iklimi kavramı, çalışanların iş çevreleri, yönetimin güvenlik görüşü ve aktiviteleri, iş risklerindeki denetimler hakkında algılama kalıpları geliştirmesi ve buna uygun davranması olarak ifade edilebilir.
- ❖ Güvenlik iklimi tam olarak **kültürü karşılamaz** ancak işyerinde kültür hakkında bir bilgi kaynağı olarak görülebilir.
- ❖ Örgüt üyelerinin örgütün güvenlik faaliyeti etkinliğini nasıl gördüğünün bir göstergesidir.
- ❖ Güvenlik iklimi, örgütteki insanların güvenliğe yönelik algılarını ve **tutumlarını** ifade eder.
- ❖ Güvenlik iklimi, daha çok durumsal ve çevresel faktörler gibi **maddi olmayan** konularla ilgilidir.
- ❖ Güvenlik iklimi işyerinde güvenlik ile ilgili politika, prosedür ve uygulamalara ilişkin **algıları** ifade eder.

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

- I- Güvenlik iklimi tam olarak kültürü karşılamaz ancak işyerinde kültür hakkında bir bilgi kaynağı olarak görülebilir.
- II- İşletme dış baskılara karşı sağlam bir tutum sağlar.
- III- Daha çok durumsal ve çevresel faktörler gibi maddi olmayan konularla ilgilidir.

Güvenlik iklimi olarak sayılanlardan hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve III
- E) Yalnız III

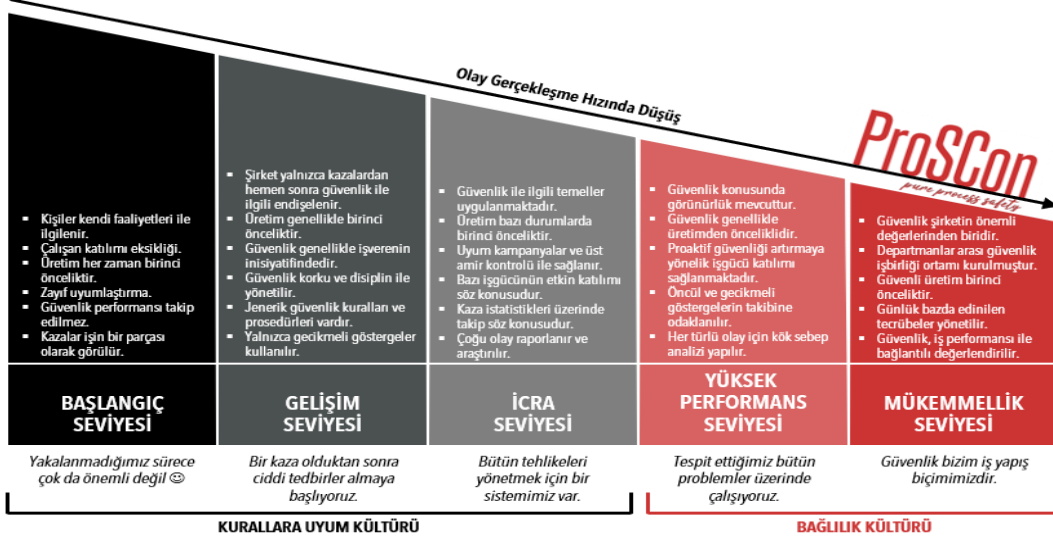
2-

Aşağıda verilen bilgilerden hangisi güvenlik iklimini tanımlayan bir seçenek değildir?

- A) Güvenlik iklimi en üst yönetim kademesinden en alttaki çalışana kadar bütün çalışanları kapsar ve taahhüdü gerektirir
- B) Güvenlik iklimi tam olarak kültürü karşılamaz ancak işyerinde kültür hakkında bir bilgi kaynağı olarak görülebilir.
- C) Örgüt üyelerinin örgütün güvenlik faaliyeti etkinliğini nasıl gördüğünün bir göstergesidir.
- D) Güvenlik iklimi, örgütteki insanların güvenliğe yönelik algılarını ve tutumlarını ifade eder.
- E) Güvenlik iklimi, daha çok durumsal ve çevresel faktörler gibi maddi olmayan konularla ilgilidir.

1- C 2- A

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELLERİ

MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ

1- Fiziksel ihtiyaçlar :

Yeme, içme, su, uyku ve barınma gibi ihtiyaçlardır.

2- Güvenlik ihtiyaçları :

Kendini, ailesini ,toplumu güven ve emniyet içinde ve tehlikeden uzak hissetmek.

3-Sosyal ihtiyaçlar :

Ait olma ve sevgi ihtiyaçları, başkaları ile ilişki kurmak ,kabul edilmek ve bir yere ait olmak.

4-Saygınlık (değer) ihtiyacı :

Prestij, başarı, yeterli olmak ve başkalarının benimsenip tanınmak

5-Kendini gerçekleştirme (Kişisel doyum) ihtiyaçları :

Kişisel tatmin, Kişisel başarı, Kişisel potansiyeli ortaya çıkarma.

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1- Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidinde en üstte yer alan 'kendini gerçekleştirme' basamağından önceki basamak hangisidir?

- A) Sevgi
- B) Güvenlik
- C) Fiziksel
- D) Ait olma
- E) Saygı

2-Aşağıdakilerden hangisi Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi içerisinde yer almaz?

- A) Fiziksel ihtiyaçlar
- B) Saygınlık ihtiyacı
- C) Ruhsal ihtiyaçlar
- D) Güvenlik ihtiyaçları
- E) Sosyal ihtiyaçlar

3-

- I. Prestij, başarı, yeterli olmak
- II. Başkalarınca benimsenip tanınmak
- III. Kişisel potansiyeli ortaya çıkarma.

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre, yukarıdakilerden hangileri saygınlık (değer) ihtiyaçları arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

1	2	3
E	C	B

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ OLGUNLAŞMA MODELİ (FLEMİNG)

Fleming (2000) tarafından geliştirilen bu modele göre güvenlik kültürü en alt seviyeden en üst seviyeye kadar **5 aşamadan oluşan** süreçtir.

Bu modelin güvenlik kültürü oluşturma süreci ve her bir sürecin kendi içinde özellikleri şekilde görülmektedir.

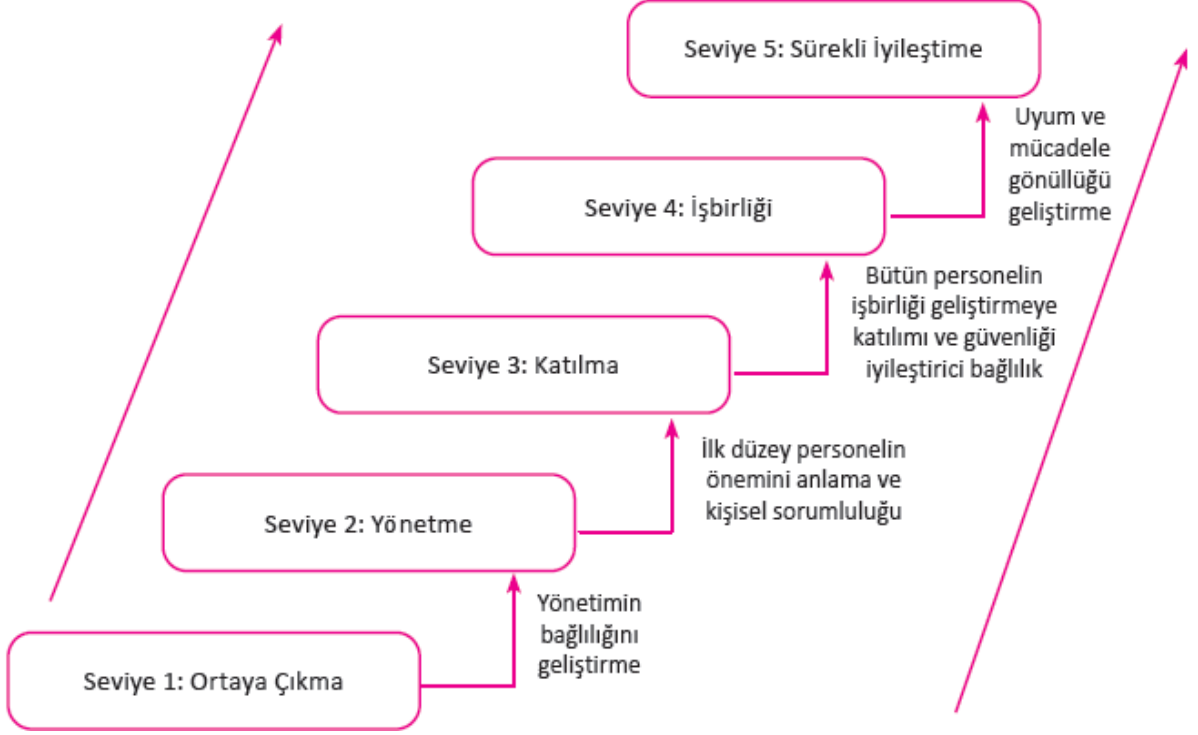
Model sırasıyla **önceki seviyedeki zayıflıkların** ortadan kaldırılması ve güçlendirilmesi üzerine temellendirilmiştir.

Bu nedenle örgütün bir seviyeyi atlaması tavsiye edilmemektedir. Örneğin, ikinci seviye olan yönetme aşamasından üçüncü seviye olan katılma aşamasına geçmeden önce, yöneticilerin güvenliğe yönelik bağlılıklarını geliştirmesi ve ilk düzey çalışanları, güvenlikle ilgili süreçlere dâhil etme ihtiyacını anlaması örgüt için önemlidir.

Bu modele göre örgütü güvenlik performansı her bir seviye arttıkça artmaktadır. Buna göre işyerleri **en zayıf güvenlik performansını** “ortaya çıkma” evresinde gösterirken, **en yüksek performans düzeyine** “sürekli iyileştirme” evresinde ulaşmaktadır.

Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli (Fleming)

AŞAĞIDAKİ BOŞLUKLARI DOLDURUN

1- Fleming Olgunlaşma Modeli basamaklarını yazınız;

1-

2-

3-

4-

5-

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

Fleming' in güvenlik kültürü olgunlaşma modelinde ikinci seviye hangisidir?

- A) Katılma aşaması
- B) İşbirliği aşaması
- C) Yönetme aşaması
- D) Ortaya çıkma aşaması
- E) Sürekli iyileştirme aşaması

2-

Fleming tarafından geliştirilen Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli'ne göre; aşağıdakilerden hangisi güvenliğin, en yüksek performans düzeyine ulaştığı seviye aşağıdakilerden hangisidir?

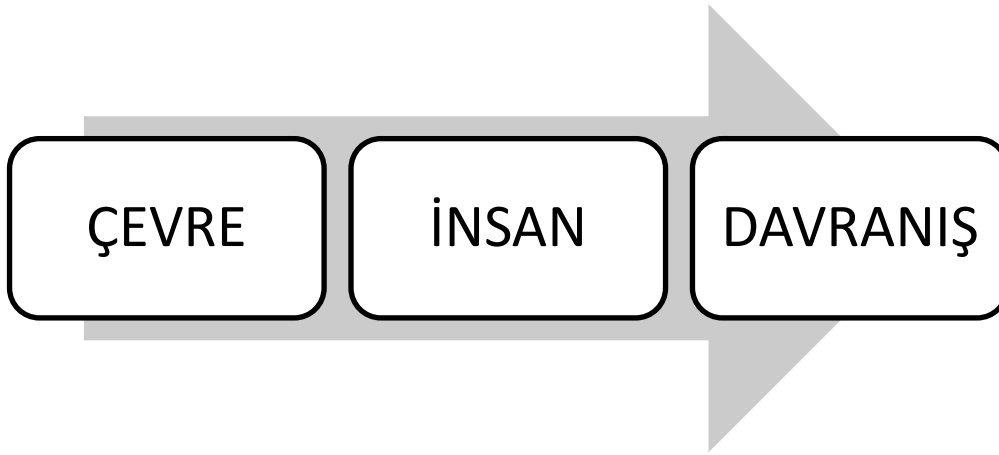
- A) Ortaya çıkma
- B) Yönetme
- C) Katılma
- D) İş birliği
- E) Sürekli iyileştirme

1- C 2- E

TOPLAM GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ (GELLER)

Geller (1994) tarafından geliştirilen bu model güvenlik üçlüsünü içermektedir.

Bu güvenlik üçlüsü dinamik ve etkili iletişim içerisinde olan **çevre**, **insan** ve **davranıştır**.

Dahası Geller toplam güvenlik kültürünün temelini oluşturan 10 prensibi savunmuştur. Her ne kadar bu üç faktör arasındaki ilişkiler ele alınmasa da bu model bu yönüyle karşılıklı güvenlik kültürü modeline benzemektedir.

Ana farklılık durumdan ziyade çevre faktörü kullanılmıştır, bu bakış açısı Sosyal Bilişsel Teoriden ziyade mühendislik yaklaşımına dayanmaktadır.

Çevre faktörünü kısıtlayıcı bir şekilde fabrikada yerleşik olan makine, alet, ekipman gibi donanımları içermektedir. Organizasyonu geniş bir şekilde ele alan politika, strateji yönünden ele almaz.

Geller'in bahsettiği 10 temel prensip şu şekildedir:

1. Kültür, güvenlik sürecini yürütmelidir.
2. Davranış temelli ve kişi temelli faktörler başarıyı belirlemektedir.
3. Çıktılar üzerinde değil **süreç** üzerinde odaklanılır.
4. Sonuçlar tarafından motive edilmiş **davranışlar** söz konusudur.
5. Başarısızlıklardan sakınma üzerine değil, süreç başarısı üzerine odaklanılır.
6. Güvenli davranışlara yol gösterici gözlem ve **geribildirim** vardır.
7. Davranış ve kişi temelli koçluk yolu ile etkin bir **geribildirim** sağlanır.
8. Gözlem ve koçluk, sürece yönelik aktif ilgide anahtar bir rol oynar.
9. Benlik algısı, ait olma ve güvenliğe yönelik **yetkilendirme** vardır.
10. Vardiya güvenliği bir öncelik olmaktan ziyade bir değerdir.

AŞAĞIDAKİ BOŞLUKLARI DOLDURUN

1-

Geller (1994) tarafından geliştirilen bu model güvenlik üçlüsünü içermektedir.

Bu güvenlik üçlüsü dinamik ve etkili iletişim içerisinde olan ve

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

Geller tarafından geliştirilen toplam güvenlik kültürü modeli hangi ögelere vurgu yapar?

- A) İnsan, çevre ve davranış
- B) İnsan, İş ve Çalışma ortamı
- C) Yönetim, Çevre, Riskler
- D) İş ve Çalışma ortamı ve Riskler
- E) İnsan, Riskler ve Çalışma Ortamı

2-

Geller toplam güvenlik kültürünün temelini oluşturan kaç prensibi savunmuştur?

- A) 5 B) 6 C) 10 D) 15 E) 20

3-

- I- Davranış temelli ve kişi temelli faktörler başarıyı belirlemektedir.
- II- Davranış ve kişi temelli koçluk yolu ile etkin bir **geribildirim** sağlanır.
- III- Benlik algısı, ait olma ve güvenliğe yönelik **yetkilendirme** vardır.

Yukarıdakilerden hangileri, Geller'in toplam güvenlik kültürünün temelini oluşturan kaç prensipleri arasında sayılır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

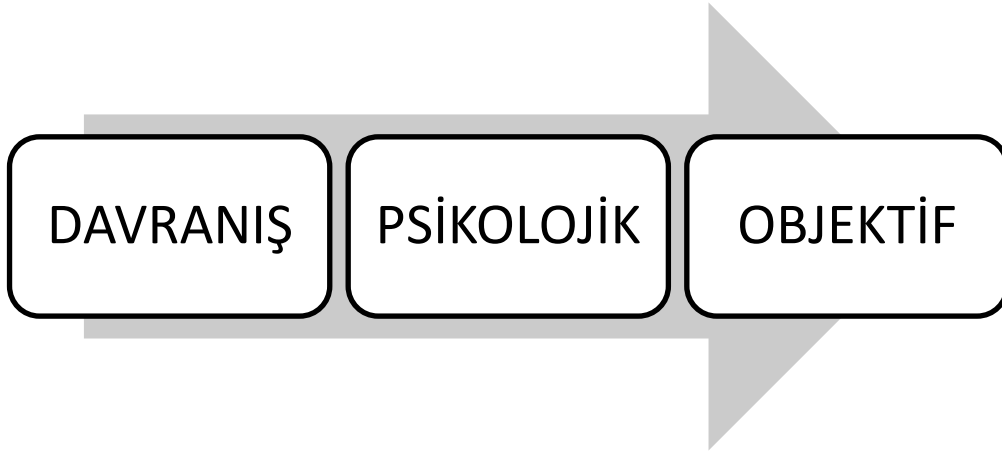
1- A 2- C 3- E

KARŞILIKLI GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ (COOPER, FANG WU)

Cooper bu modelinde **üç** bileşenden oluşmaktadır.

Üç bileşen Cooper'ın geliştirdiği ölçekle belirlenmiştir.

Bu bileşenler gözlemlenebilen güvenlikle ilgili **davranışlar**, **psikolojik iç faktörler**, **objektif durumsal** faktörlerdir.

Genel olarak bu model, karşılıklı determinizm ve örgüt ve diğer iş birimleri ile karşılatırma yapma imkanı sağlar . (Fang, Wu)

Karşılıklı determinizmden (gereklilik) adapte edilen bu model psikolojik iç **faktörler (algı ve tutumlar)** güvenlik iklimi anketi aracılığıyla, sürekli devam eden güvenlikle ilgili davranışlar davranışsal güvenlik teşviklerinin bir parçası olarak geliştirilen kontrol listeleri aracılığıyla, öte yandan durumsal faktörler güvenlik yönetim sisteminin gözlem ve teftişleriyle ölçülmektedir.

AŞAĞIDAKİ BOŞLUKLARI DOLDURUN

1-

Cooper bu modelinde **üç** bileşenden oluşmaktadır. Üç bileşen Cooper'ın geliştirdiği ölçekle belirlenmiştir. Bu bileşenler gözlemlenebilen güvenlikle ilgili, **iç faktörler**, **durumsal** faktörlerdir.

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

Cooper tarafından ortaya konulan psikolojik iç faktörler, gözlemlenebilen güvenlik, ve objektif durumsal özellikler olarak üç bileşenden oluşan güvenlik kültürü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berends'in Güvenlik Modeli
- B) Karşılıklı Güvenlik Modeli
- C) Olgunlaşma Modeli
- D) Toplam Güvenlik Modeli
- E) Güvenliğe Yönelik Tutumların Tasarım Modeli

Hudson'un Güvenlik Kültürü Modeli

1-Patolojik aşama:

Bu aşamada güvenlik, çalışanlar için bir **probleme** sebep olmaktadır.

2-Reaktif aşama:

Örgütte sadece kaza olduktan **sonra ciddi önlemler** alınmaktadır.

3-Tahmin aşama:

Güvenlik yönetim sistemi tarafından yönlendirilmektedir.
Güvenlik, çalışanlardan ziyade **yönetimin** yönlendirmesindedir.

4-Proaktif aşama:

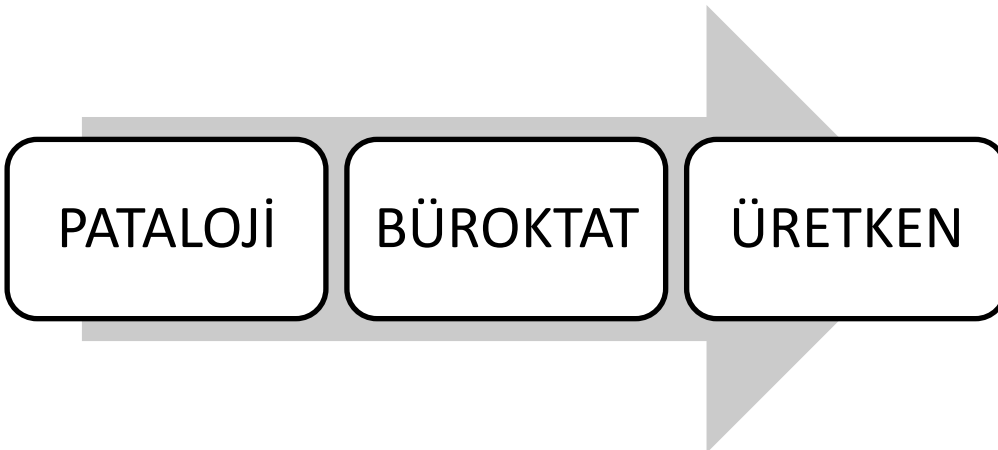
Bu aşamada iş gücünün **katılımı** başlamaktadır.

5-Üretken aşama:

Bu aşamada **aktif** katılım vardır. Güvenlik işin ayrılmaz bir parçası olarak algılanmaktadır.

Hudson'un geliştirdiği bu model Westrum'un modeline dayanmaktadır. Westrum'a göre olgunluk modeli 3 aşamadan oluşmaktadır.

Bu aşamalar; **patolojik, bürokratik, üretken** aşamalarıdır.

AŞAĞIDAKİ BOŞLUKLARI DOLDURUN

1-

Hudson'un geliştirdiği bu model Westrum'un modeline dayanmaktadır. Westrum'a göre olgunluk modeli 3 aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar;,, aşamalarıdır.

2-

Hudson'un Güvenlik Kültürü Modeli aşamalarını yazınız;

1-

2-

3-

4-

5-

İSG TÜRKİYE SINAV

ARALIK 2024

DERECE KAMPI DERS NOTLARI

DERECE KAMPI
Başarıya Taşıyan Güç

1- PATALOJİ

2- REAKTİF

3- TAHMİN

4- PROAKTİF

5- ÜRETKEN

A sınıfı IGU - MUHAMMED NURULLAH ACAR

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

Güvenlik kültürü modelinde, patolojik, bürokratik, üretken aşamalarına değinen model aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berends'in Güvenlik Modeli
- B) Hudson'un Güvenlik Kültürü Modeli
- C) Olgunlaşma Modeli
- D) Toplam Güvenlik Modeli
- E) Güvenliğe Yönelik Tutumların Tasarım Modeli

2-

Hudson'un Güvenlik Kültürü Modeli'ne göre, örgütte sadece kaza olduktan sonra ciddi önlemlerin alınmasını savunan aşama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Proaktif aşama
- B) Reaktif aşama
- C) Patolojik aşama
- D) Üretken aşama
- E) Tahmin aşaması

BERENDS'İN GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ

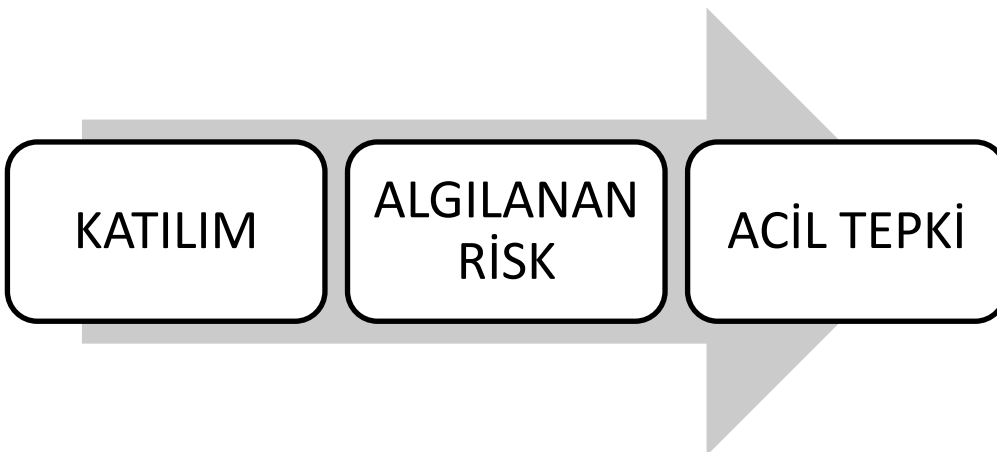
Bu modelde güvenlik kültürüyle ilgili bütün kavramlar, **normlar** ve **inançlar** olmak üzere temelde iki başlık altında sınıflandırılmaktadır.

Normlar; bireysel, etkileşimsel, örgütsel normlar olarak alt kategorilere ayrılmakta ve bu kategorilerin her biri kendi içinde alt bölümlere ayrılmaktadır.

Diğer taraftan **inançlar da**, güvenlik kontrol edilebilirliği, kaza sebepleri, insan doğası gibi alt başlıklara ayrılmaktadır.

Literatürde güvenlik kültürünün, **güvenlik katılımı**, **algılanan risk** ve **acil tepki** olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu ifade eden yaklaşımlarda söz konusudur.

Özümsenmiş ve yaşam biçimi haline getirilmiş bilgiye kültür, bu sistemin iş güvenliğine aktarımına ise iş sağlığı ve güvenliği kültürü denir.

AŞAĞIDAK BOŞLUKLARI DOLDURUN

1-

Berends'e göre güvenlik kültürü; katılımı, algılanan ve tepki olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu ifade eden yaklaşımlarda söz konusudur.

2-

Berends'e göre güvenlik kültürü; modelde güvenlik kültürüyle ilgili bütün kavramlar, ve olmak üzere temelde iki başlık altında sınıflandırılmaktadır.

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

Güvenlik kültürü modellerinde; güvenlik katılımı, algılanan risk ve acil tepki olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu ifade eden yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berends'in Güvenlik Modeli
- B) Hudson'un Güvenlik Kültürü Modeli
- C) Olgunlaşma Modeli
- D) Toplam Güvenlik Modeli
- E) Güvenliğe Yönelik Tutumların Tasarım Modeli

REASON (1997) GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ

- **Adil kültür:** Kabul edilen ve kabul edilmeyen davranışlar arasındaki çizginin açıkça gösterilmesi ve çalışanların **güvenli bir işyerinde çalışmasını** ifade eder. Uygun olmayan davranışlar için **ceza verilmesi** örnek gösterilebilir.
- **Raporlama kültürü:** Güvenlikle ilgili bilgilerin akışını sağlar. **Ramak kala ve hataların raporlanmasına** ilişkin örgüt iklimini sağlar.
- **Bilgi kültürü:** Çalışanların güvenlikle ilgili **sistemlere** ilişkin bilgilere ulaşmasıdır.
- **Esnek kültür:** Herhangi bir kriz zamanında **değişen şartlara** uyum sağlamayı ifade eder.
- **Öğrenme kültürü:** Öğrenme kültürü oluşturmak için en önemli koşullardan biri raporlama kültürüdür. Etkili bir kaza, **ramak kala** ya da olayların raporlaması yapılmazsa güvenlikle ilgili bilgiler aktarılamaz.

AŞAĞIDAK BOŞLUKLARI DOLDURUN

1- Reason (1997) Güvenlik Kültürü Modeli aşamalarını yazınız;

1-

2-

3-

4-

5-

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

Öğrenme kültürü oluşturmak için en önemli koşullardan biri raporlama kültürüdür. Etkili bir kaza, ramak kala ya da olayların raporlaması yapılmazsa güvenlikle ilgili bilgiler aktarılamaz.

Düşüncesini savunan güvenlik kültürü modeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berends'in Güvenlik Modeli
- B) Hudson'un Güvenlik Kültürü Modeli
- C) Reason Güvenlik Kültürü Modeli
- D) Toplam Güvenlik Modeli
- E) Güvenliğe Yönelik Tutumların Tasarım Modeli

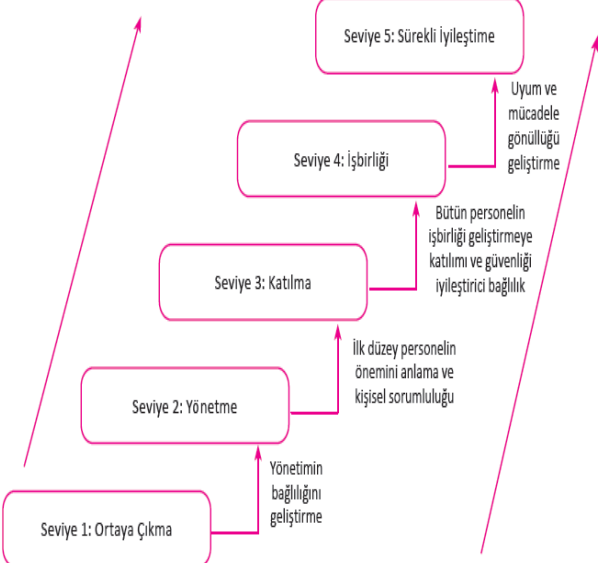
2-

Kabul edilen ve kabul edilmeyen davranışlar arasındaki çizginin açıkça gösterilmesi ve çalışanların güvenli bir işyerinde çalışmasını ifade eder.

Yukarıda bahsedilen güvenlik kültürünü oluşturan faktör hangisidir?

- A) Raporlama kültürü
- B) Esnek kültür
- C) Öğrenme kültür
- D) Adil kültür
- E) Bilgi kültürü

KODLAMA

MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ	5 MADDE; 1- Fiziksel ihtiyaçlar : 2- Güvenlik ihtiyaçları : 3-Sosyal ihtiyaçlar : 4-Saygınlık (değer)ihtiyacı : 5-Kendini gerçekleştirme (Kişisel doyum) ihtiyaçları :
GÜVENLİK KÜLTÜRÜ OLGUNLAŞMA MODELİ (FLEMİNG)	Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli (Fleming) <pre> graph TD S1[Seviye 1: Ortaya Çıkma] -- "Yönetimin bağlılığını geliştirme" --> S2[Seviye 2: Yönetme] S2 -- "İlk düzey personelin önemini anlama ve kişisel sorumluluğu" --> S3[Seviye 3: Katılma] S3 -- "Bütün personelin işbirliği geliştirmeye katılımı ve güvenliği iyileştirici bağlılık" --> S4[Seviye 4: İşbirliği] S4 -- "Uyum ve mücadele gönüllülüğü geliştirme" --> S5[Seviye 5: Sürekli iyileştirme] </pre>
TOPLAM GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ (GELLER)	10 PRENSİB VE ÇEVRE, İNSAN VE DAVRANIŞLAR
KARŞILIKLI GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ (COOPER, FANG WU)	DAVRANIŞLAR, PSİKOLOJİK İÇ FAKTÖRLER, OBJEKTİF DURUMSAL FAKTÖRLER

Hudson'un Güvenlik Kültürü Modeli

1-Patolojik aşama:

2-Reaktif aşama:

3-Tahmin aşama:

4-Proaktif aşama:

5-Üretken aşama:

VE
PATOLOJİK, BÜROKRATİK, ÜRETKEN
AŞAMALARIDIR.

BERENDS'İN GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ

NORMLAR VE İNANÇLAR

GÜVENLİK KATILIMI,
ALGILANAN RİSK
ACİL TEPKİ

REASON (1997) GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ

- Adil kültür:
- Raporlama kültürü:
- Bilgi kültürü:
- Esnek kültür:
- Öğrenme kültürü:

ramak kala

GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN TANIMLARI

COOPER TANIMI:

Çalışanların yöneticilerin müşterilerin **kamu üyelerinin** maruz kaldıkları tehlike ve yaralanmalara maruz kalmalarını minimize eden sosyal ve teknik uygulamalar, davranışlar, tutumlar, roller ve inançlar **kümesi** olarak tanımlanmaktadır.

Cooper Tanımı:

KAMU ÜYELERİNİN – KÜME

KODLAMA

TURNER TANIMI:

Organizasyonda çalışanların maruz kaldığı tehlikelerin **minimize** edilmesiyle ilgili **tecrübeler, normlar, inançlar, roller ve tutumlar** olarak tanımlanmaktadır.

Turner Tanımı:

MİNİMİZE
TECRÜBELER, NORMLAR,
İNANÇLAR, ROLLER VE
TUTUMLAR

KODLAMA

WU, LİN, SHIAU TANIMI:

İşyerinde çalışanların güvenlik koşullarıyla ilgili bir düşünceleridir ki bu düşünce örgütün **güvenlik faaliyetlerini** ve **güvenlik sonuçlarını** etkiler.

Wu, Lin, Shiau Tanımı:

GÜVENLİK FAALİYETLERİNİ VE
GÜVENLİK SONUÇLARINI

KODLAMA

COX&COX TANIMI:

Çalışanların güvenlikle ilgili paylaştığı **tutum**, **inanç**, **algı** ve **değerleri** yansıtır.

Cox&Cox Tanımı:

TUTUM, İNANÇ, ALGI VE
DEĞERLERİ

KODLAMA

GELLER TANIMI:

Toplam güvenlik kültürü, **herkesin güvenlikle** ilgili sorumluluk hissetmesi ve bunu günlük işlerde sürdürmesi olarak tanımlanır.

Geller Tanımı:

HERKESİN GÜVENLİKLE İLGİLİ
SORUMLULUK HİSSETMESİ

KODLAMA

PİDGEON TANIMI:

Çalışanların, yöneticilerin, müşterilerin ve **kamu üyelerinin** maruz kaldıkları tehlikeli durum ve yaralanmaları en aza indirgeyen sosyal ve teknik uygulamalar, roller, tutum, davranış, inanç ve normlar **bütünüdür**.

(Cooper devamı niteliğinde.)

Pidgeon Tanımı:

KAMU ÜYELERİNİN –
BÜTÜNÜDÜR

KODLAMA

BERENDS TANIMI:

Organizasyon üyelerinin bulunduğu grubun güvenliğe yönelik oluşturduğu **kollektif** zihinsel programlamadır.

Berends Tanımı:

KOLLEKTİF ZİHİNSEL PROGRAM

KODLAMA

GULDENMUND TANIMI:

Güvenlik kültürü, örgüt kültürünün **artan** veya **azalan** riskle ilgili davranış ve tutumları etkileyen bir yönüdür.

Guldenmund Tanımı:

ARTAN VEYA AZALAN RİSKLE

KODLAMA

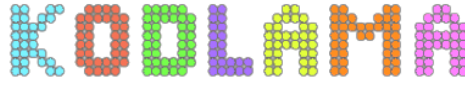
RİCHTER&KOCH TANIMI:

İnsanların **risk**, **kaza** ve **kazaların önlenmesine** yönelik eylemlerine rehberlik eden kısmen sembolik olarak ifade edilen güvenlik ve işle ilgili paylaşılan ve öğrenilen anlamlar, tecrübeler ve yorumlardır.

Richter&Koch Tanımı:

RİSK, KAZA VE KAZALARIN
ÖNLENMESİNE

KODLAMA

Cooper Tanımı:	KAMU ÜYELERİNİN – KÜME
Turner Tanımı:	MİNİMİZE TECRÜBELER, NORMLAR, İNANÇLAR, ROLLER VE TUTUMLAR
Wu, Lin, Shiau Tanımı:	GÜVENLİK FAALİYETLERİNİ VE GÜVENLİK SONUÇLARINI
Cox&Cox Tanımı:	TUTUM, İNANÇ, ALGI VE DEĞERLERİ
Geller Tanımı:	HERKESİN GÜVENLİKLE İLGİLİ SORUMLULUK HİSSETMESİ
Pidgeon Tanımı:	KAMU ÜYELERİNİN - BÜTÜNÜDÜR
Berends Tanımı:	KOLLEKTİF ZİHİNSEL PROGRAM
Guldenmund Tanımı:	ARTAN VEYA AZALAN RİSKLE
Richter&Koch Tanımı:	RİSK, KAZA VE KAZALARIN ÖNLENMESİNE

AŞAĞIDAKİ BOŞLUKLARI DOLDURUN

1- AŞAĞIDAKİ GÜVENLİK KÜLTÜRÜ TANIMLARINI YAZINIZ;

.....;

Güvenlik kültürü, örgüt kültürünün **artan** veya **azalan** riskle ilgili davranış ve tutumları etkileyen bir yönüdür.

.....;

Çalışanların, yöneticilerin, müşterilerin ve **kamu üyelerinin** maruz kaldıkları tehlikeli durum ve yaralanmaları en aza indirgeyen sosyal ve teknik uygulamalar, roller, tutum, davranış, inanç ve normlar **bütünüdür**.

.....;

Çalışanların güvenlikle ilgili paylaştığı **tutum, inanç, algı** ve **değerleri** yansıtır.

.....;

Organizasyonda çalışanların maruz kaldığı tehlikelerin minimize edilmesiyle ilgili **tecrübeler, normlar, inançlar, roller ve tutumlar** olarak tanımlanmaktadır.

.....;

İnsanların **risk, kaza** ve **kazaların önlenmesine** yönelik eylemlerine rehberlik eden kısmen sembolik olarak ifade edilen güvenlik ve işle ilgili paylaşılan ve öğrenilen anlamlar, tecrübeler ve yorumlardır.

ÖSYM SORUSU OLABİLİR

1-

İnsanların risk, kaza ve kazaların önlenmesine yönelik eylemlerine rehberlik eden kısmen sembolik olarak ifade edilen güvenlik ve işle ilgili paylaşılan ve öğrenilen anlamlar, tecrübeler ve yorumlardır.

Belirtilen güvenlik kültürü tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cooper Tanımı
- B) Turner Tanımı
- C) Cox&Cox Tanımı
- D) Geller Tanımı
- E) Richter&Koch Tanımı

2-

Organizasyonda çalışanların maruz kaldığı tehlikelerin minimize edilmesiyle ilgili tecrübeler, normlar, inançlar, roller ve tutumlar olarak tanımlanmaktadır.

Belirtilen güvenlik kültürü tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cooper Tanımı
- B) Turner Tanımı
- C) Cox&Cox Tanımı
- D) Geller Tanımı
- E) Richter&Koch Tanımı

3-

Çalışanların güvenlikle ilgili paylaştığı tutum, inanç, algı ve değerleri yansıtır.

Belirtilen güvenlik kültürü tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cooper Tanımı
- B) Turner Tanımı
- C) Cox&Cox Tanımı
- D) Geller Tanımı
- E) Richter&Koch Tanımı

4-

Toplam güvenlik kültürü, herkesin güvenlikle ilgili sorumluluk hissetmesi ve bunu günlük işlerde sürdürmesi olarak tanımlanır.

Belirtilen güvenlik kültürü tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cooper Tanımı
- B) Turner Tanımı
- C) Cox&Cox Tanımı
- D) Geller Tanımı
- E) Richter&Koch Tanımı

5-

Organizasyon üyelerinin bulunduğu grubun güvenliğe yönelik oluşturduğu kolektif zihinsel programlamadır.

Belirtilen güvenlik kültürü tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berends Tanımı
- B) Guldenmund Tanımı
- C) Cox&Cox Tanımı
- D) Pidgeon Tanımı
- E) Richter&Koch Tanımı

6-

Güvenlik kültürü, örgüt kültürünün artan veya azalan riskle ilgili davranış ve tutumları etkileyen bir yönüdür.

Belirtilen güvenlik kültürü tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berends Tanımı
- B) Guldenmund Tanımı
- C) Cox&Cox Tanımı
- D) Pidgeon Tanımı
- E) Richter&Koch Tanımı

7-

Çalışanların, yöneticilerin, müşterilerin ve kamu üyelerinin maruz kaldıkları tehlikeli durum ve yaralanmaları en aza indirgeyen sosyal ve teknik uygulamalar, roller, tutum, davranış, inanç ve normlar bütünüdür.

Belirtilen güvenlik kültürü tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berends Tanımı
- B) Guldenmund Tanımı
- C) Cox&Cox Tanımı
- D) Pidgeon Tanımı
- E) Richter&Koch Tanımı

DERECE KAMPI
Başarıya Taşıyan Güç

İSG TÜRKİYE SINAV

ARALIK 2024

DERECE KAMPI DERS NOTLARI

İSG TÜRKİYE SINAV

SAYGILARIMLA

A SINIFI IGU

MUHAMMED NURULLAH ACAR

DERECE KAMPI

Başarıya Taşıyan Güç

A sınıfı IGU - MUHAMMED NURULLAH ACAR